

Yeni turizm marşrutları Kəlbəcər və Laçından keçəcək

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin avqustun 16-da Kəlbəcər və Laçın rayonlarına mühüm tarixi və strateji əhəmiyyət daşıyan səfəri zamanı dövlət başçısı bərpa və yenidənqurma işləri ilə tanış olmuş, bir sıra layihələrin təməlini qoymuşdur. Bu layihələrdən biri də Laçın rayonunun Qorçu kəndi ərazisində inşa ediləcək hava limanıdır. Hava limanı, ilk növbədə, bölgənin sosial-iqtisadi inkişafına təkan verməklə, bu yerlərdə turizm potensialının artırılmasına səbəb olacaq.

ruktur yaradılmasına, bərpa-yenidənqurma və quruculuq işlərinə start verilib. Aeroportların inşası isə gələcəkdə bu bölgənin iqtisadi, mədəni və turizmin inkişafında mühüm rol oynayacaq. Dövlət başçısı bildirib ki, Laçın hava limanının inşası həm də işğaldan azad edilmiş tarixi torpaqlarımızda aparılan abadlıq-quruculuq işlərinin miqyasını göstərir. Olduqca mühüm strateji əhəmiyyətə malik olan Laçın aeroportu loqistik mərkəzlərin yaradılmasına da töhfə verəcək. Laçın hava limanı Azərbaycanın dəniz səviyyəsindən ən hündürdə yerləşən aeroportu olacaq. Uçuş-ənmə zolağının uzunluğu 3 kilometr nəzərdə tutulan hava limanında 6 təyyarə dayanacağı inşa ediləcək. Bu hava limanı Kəlbəcər rayonu ərazisinə hava nəqliyyatı ilə gediş-gəlişi asanlaşdıracaq. Ən vacib məqamlardan biri isə bölgədə turizmin inkişafı ilə bağlıdır. Belə ki, Kəlbəcər tarixən faydalı qazıntı yataqları,

səfalı təbiəti ilə yanaşı, İstisu mineral ehtiyatı və "İstisu" sanatoriyası ilə də məşhur olub. Ermənistanın işğalından sonra bölgənin təbii ehtiyatları qanunsuz istismar edilib. Hazırda "İstisu"nun öz əvvəlki şöhrətini qaytarmaq qarşısında duran əsas vəzifələrdən biridir.

Kəlbəcərin məşhur mineral suyu olan "İstisu" bulağı ətrafında 1928-ci ildə eyni adlı sanatoriya tikilib. Kəlbəcər rayonu İstisu mineral ehtiyatı və "İstisu" sanatoriyası ilə bütün dünyada tanınıb. Mənbələrə görə, istisu mineral bulaqları 1138-ci ildə güclü zəlzələ nəticəsində meydana çıxıb.

Öz kimyəvi tərkibinə və bir çox digər xüsusiyyətlərinə görə istisuyun dünyada analoqu yoxdur. Burada suyun temperaturu müsbət 58,8 dərəcədir. Suyun temperaturu səthdə müsbət 74, dərinlikdə isə 90 dərəcəyə çata bilər. İstisu mineral bulaqları 12 bulaqdan ibarətdir. "İstisu" sanatoriyası hələ sovet illərində

turistlərin ən çox üz tutduğu məkanlardan biri olub. Ekspertlər burada yay turizmi ilə yanaşı, qış turizminin də inkişaf etdirilməsi potensialının böyük olması qənaətindədirlər.

"Vəhşilər bu abidəni də söküblər. Qəribədir, burada "mir" yazılıb, bu abidə sülhü tərənnüm edirdi. Vəhşi düşmən bunu da sökübür. Onu da söküb, bu binanı da söküb, hər tərəfi söküb. Biz bütün yerləri yenidən bərpa edəcəyik, yenidən həyat qayıdacaq", - Azərbaycan Prezidenti deyib.

Şərqi Zəngəzurun hərtərəfli inkişafı üçün avtomobil yollarının tikintisi xüsusi əhəmiyyət daşıyır. Səfər zamanı Kəlbəcər-Laçın avtomobil yolu üzərində tikiləcək 3,4 kilometr uzunluğundakı tunelin təməlqoyma mərasimi olub. Dövlət başçısı bildirib ki, tunelin tikintisi çətin, xüsusilə belə ağır dağlıq relyefdə, eyni zamanda, çox böyük xərclər tələb edir: "Ancaq biz bunu edirik və edəcəyik.

Cünkü bu, bölgənin, Şərqi Zəngəzurun inkişafına lazımdır. İnsanlar buraya qayıdandan sonra artıq Azərbaycanın digər bölgələri ilə çox rahat əlaqəyə malik olacaqlar. Həm də Kəlbəcər və Laçın rayonları arasında əlaqələr möhkəmlənəcək".

Kəlbəcər-Laçın bölgəsi turistlərin marağına səbəb olan tarixi-mədəni abidələrlə zəngindir. Kəlbəcər rayonunda Gəncəbasar monastırı (XIII əsr), Tərtər çayının sahilində Xudavəng monastırı (XIII-XVII əsrlər) dünya əhəmiyyətli memarlıq abidələrinə aid edilir. Bölgədə ölkə əhəmiyyətli tarix və mədəniyyət abidələrinə Kəlbəcərin Çıldıran, Qamakar, Qocaqot kəndlərində alban məbədləri, ilk və orta tunc dövrünə aid yaşayış yerləri, Qubadlı rayonunun Əliquluuşağı kəndində Göyqala (V əsr), Mağara məbədi, Balaləsənli kəndində sığınacaqlar (IV əsr), Laçın rayonunda Ciciimli kəndində türbələr (XIV və XVIII əsrlər), kurqanlar (Dəmir dövrü), Qoçaz kəndində Mağara məbədi (V əsr), Zəngilan rayonunun Əmirxanlı kəndində Qız qalası (XII əsr), Məmmədbəyli kəndində səkkizguşəli türbə (XIV əsr) aid edilir. Kəlbəcər-Laçın bölgəsində, həmçinin yerli əhəmiyyətli tarixi-mədəni abidələr də çoxdur (məscid, məqbərə, qədim yaşayış yerləri və s.).

Yeni avtomobil və hava yollarının yaradılması yaxın gələcəkdə Azərbaycanı təkcə bölgənin deyil, dünyanın turizm istiqamətlərindən birinə çevirəcəyinə şübhə yaratmır.

Dövlət başçısının işğaldan azad edilmiş ərazilərə səfərləri təbii ki, Azərbaycanın gücünü və bu bölgənin qısa

zamanda bərpa etmək potensialını göstərir. İqtisadçı ekspertlər hesab edirlər ki, Kəlbəcər və Laçın iqtisadi baxımdan Azərbaycan üçün vacib rayonlardandır. Kəlbəcər təbii ehtiyatlarına və Cənubi Qafqazda turizm potensialına görə seçilən rayondur. Kəlbəcər Cənubi Qafqazda çox azsaylı ünvanlardandır ki, fasiləsiz turizm xidmətləri təklif etmək imkanına malikdir. Burada yay-qış tarixi, mədəni, dini, sağlamlıq turizm məhsulları təklif etmək mümkündür.

Görünən odur ki, Kəlbəcər və Laçın rayonları bərpa və yenidənqurmadan sonra Azərbaycan iqtisadiyyatına daha böyük töhfələr vermək imkanlarına malik olacaq. Həm Kəlbəcər və Laçın arasındakı Kəlbəcərdə yeni nəqliyyat infrastrukturunun formalaşdırılması, Laçında beynəlxalq hava limanının inşası hər iki rayonun növbəti dövrdə strateji əhəmiyyətini daha da artıracaq. Laçında inşa ediləcək hava limanının bütövlükdə bölgənin potensialının təbliği edilməsi və təhlükəsizliyin formalaşması baxımından vacibdir. Bu, əslində, regionun təhlükəsizliyinə dəstəkdir. Eyni zamanda hər iki rayonun turizm potensialının böyük olması Laçın Beynəlxalq Hava Limanının rentabelli işləməsinə səbəb olacaq. Bu, artıq beynəlxalq uçuşların həyata keçirilməsi, turistlərin gəlməsi, həmin ərazidə istehsal olunacaq qeyri-neft məhsullarının daha böyük bazarlara çıxarılması deməkdir.

Rəhman SALMANLI,
"Azərbaycan"